

Орган надлежан за послове културе Скупштине општине Димитровград, на основу закључка Савета за образовање и културу, донетог на седници од 9. маја 1969. год., на основу чл. 6, 14, 16, став 2 и 24 Закона о заштити природе ("Сл. гласник СРГ" бр. 24/65), чл. 4 став 3 Уредбе о оснивању Републичког завода за заштиту природе ("Сл. гласник НР Србије" бр. 19/62), и чл. 202, 206, 207, и 208, Закона о општем управном поступку ("Сл. лист СФРЈ" бр. 18/65), а на предлогу Републичког завода за заштиту природе, доноси

РЕШЕЊЕ

О стављању под заштиту државе "Петрлашке пећине" код Димитровграда.

I. Ставља се под заштиту државе "Петрлашка пећина" код Димитровграда, као природни споменик.

II. Заштићена пећина налази се на југозападном ободу Одоровачког поља, на крањкој заравни Видлича, у атару села Петрлаш, удаљена од Димитровграда око 12 км., катастарска општина Петрлаш, катастарска парцела бр. 51/4, Општина Димитровград.

III. У циљу потпунијег обезбеђења заштићене пећине, поред саме пећине, заштитом је обухваћен и заштитни појас око улаза у пећину радијуса 30 метара, који лежи изнад саме равни поља.

IV. Забрањено је свако оштећивање заштићене пећине, одношење или оштећивање пећинског накита, археолошког и фосилног материјала, забрањено је исто тако вршити на какво раскопавање и расчишћавање пећинских канала и поремећивање претходних спелеолошких и археолошких налаза који морају остати у истом стању све до настављања даљих спелеолошких и биолошких испитивања пећине. Сходно томе, забрањен је сваки приступ у заштићену пећину у циљу разгледања пећине, све док не буде омогућено да се пећина као истражена и уређена отвори за посетиоце. Забрањено је свако грађење, преграђивање или уређивање заштићене пећине. Забрањени су такође и сви наведени или слични радови ван заштићене пећине и заштитног појаса који би могли непосредно или посредно да нанесу штету или доведу у опасност заштићени објекат.

V. Радови који би били потребни у циљу научних проучавања, заштите или конзервације заштићене пећине, као и радови у циљу уређења пећине ради могућности коришћења у дозвољене научне, културно просветне и нарочито туристичке сврхе, могу се вршити само на специјалном одобрењу датом на основу прописа Закона о заштити природе а по предходно прибављеном мишљењу Републичког завода за заштиту природе.

VI. Привредни планови и пројекти шумарских, комуналних, урбанистичких и туристичких привредних организација, у колико би могли имати утицаја на промену стања заштићене пећине, морају бити усаглашени са режимом заштите прописаним овим решењем.

VII. Извршници радњи противни овом решењу, учињених на заштићеном објекту, казниће се по одговарајућим одредбама, Закона о заштити природе, односно по одредбама Кривичног законика.

VIII. Против овог решења може се изјавити жалба Републичком секретаријату за образовање и културу СР Србије у року од 15. дана од пријема решења. Жалба не задржава решење од извршења. Жалба је ослобођена таксе према чл.9 Закона о заштити природе и подноси се преко ове Скупштине општине.

Образложење

Републички завод за заштиту природе у Београду, актом својим бр. 01-324/1 од 8.4.1969. год., предложио је органу надлежном за послове културе Скупштине општине Димитровград да донесе решење о стављању под заштиту државе "Петрлашке пећине" на југозападном ободу Одоровског поља, на крашкој заравни Видлича, у атару села Петрлаш, недалеко од Димитровграда, као природне реткости и природног споменика у смислу чл.14 Закона о заштити природе.

У своме предлогу Републички завод за заштиту природе је навео следеће:

"Петрлашка пећина" је типска понорска пећина. Постала је радом понорнице Одоровске реке и по утврђеној дужини подземног тока морала би бити дужа од 10 км. Улаз у пећину лежи изнад саме равни поља. Простран је и заружен, а огромни кречњачки блокови леже по дну. Од улазне дворане настаје узан канал који се спушта за око 2,5 метра. На 20 метара од улаза налази се одсек висок око 2 метра. Одавде пећински канал има јужни правац све до првог спуста високог 3 метра. Од првог спуста пећина се нагло шири и има облик простране и издужене дворане правца СИ-ЈЗ. Ова дворана састоји се из три повезане просторије од којих је средња највиша.

Од првог спуста и из друге дворане воде два ветрикална канала који се спајају са ниже лежећим сиратом пећине. Овај сират је неиспражен и претпоставља се да је повремено под водом. Најзад, испод другог сирата лежи најнижи који је стајан колектор понорнице Одоровске реке.

Истражени део Петрлашке пећине одликује се богатим и ретким накитом. Накит је разнобојан, али преовлађује бели арагонит који представља праву реткост у пећинама код нас и у свету. Сталактити, сталагмити, завесе и стубови испуњавају други и трећи део пећинске дворане. У предњем делу утврђено је огњиште, највероватније праисторијског човека, са костима и примитивном керамиком. На основу овога закључује се да Пећинама и други, највероватније зарушен улаз.

Петрлашка пећина својим димензијама и накитом као и палентолошким налазима, спада у ред ретких природних реткости. Даља испитивања ће открити праве лепоте и димензије према којима би ова пећина стала у ред најдужих пећина у нашој земљи.

Разматрајући предњи предлог Републичког завода за заштиту природе, Савет за образовање и културу Скупштине општине Димитровград, као орган надлежан за послове доношења решења о стављању под заштиту наведеног објекта, нашао је да је предлог стручно оправдан и на закону заснован, те га је и усвојио доношењем решења као у диспозитиву.

Решење доставити: Републичком секретаријату за образовање и културу СР Србије, Републичком заводу за заштиту природе, Београд, Шумском газдинству Пирот, Туристичким организацијама Пирот и Димитровград, Органу надлежном за просторно планирање и Архиви СО-е Димитровград.

НАЧЕЛНИК

Секретаријата за општу управу и друштвене службе,
Рајко Барков